

KUTSESTANDARD

Helindaja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

See kutsestandard on aluseks 4. taseme õppekava koostamisele ja kutse saamisele kooli lõpetamisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Helindaja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Helindaja ülesanne on helimaterjali tundmine ja sobiva tehnilise lahenduse leidmine heli kvaliteetseks esitamiseks ja salvestamiseks. Tema töö eesmärk on elava ettekande helindamine ning helisalvestamine ja järeltöötlamine, et tagada kuulajale maksimaalse kvaliteediga muusikaelamus. Helindaja tagab ürituste (kontsert, teater, film, konverents, esitus jms) ning audiovisuaalsete materjalide kvaliteetse helindamise ja järelhelindamise. Helindaja orienteerub helipildi iseärasustes ja väljendusvahendites. Ta leiab sobiva tehnoloogilise lahenduse, kasutades mitmesuguseid seadmeid ja arvestades akustilisi tingimusi. Helindaja töö on loominguline. Vajalik on pidev enesetäiendamine.
A.2 Tööosad
A.2.1 Stuudiosalvestus ja salvestise järeltöötlus A.2.2 Elava ettekande helindamine A.2.3 Filmi ja video helindamine A.2.4 Suhtlemine A.2.5 Ettevõtlusega tegelemine A.2.6 Helindaja, tase 4 kutseline tegutsemine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Töö võib toimuda nii siseruumides (nt stuudio, kontserdisaal jm) kui vabas õhus ning on vahelduva iseloomuga. Helindaja võib töötada meeskonnaliikmena, vabakutselise loovisikuna jne.
A.4 Töövahendid
Helindaja kasutab oma töös mitmesuguseid helitehnilisi seadmeid (nt mikrofoniid, montaažiarvutid jm), lähtudes töö iseloomust.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Töötamisel helindajana on oluline muusikaline kuulmine, loovus, koostöövalmidus, analüüsivõime, pingetaluvus, vastutustunne, tulemusele orienteeritus ja enesekehtestamine. Takistuseks võivad olla kuulmiskahjustused.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Helindaja on tavaliselt erialase kutsekeskharidusega.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Helindaja, helitehnik, helioperaator, helirežissööri assistent.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur	
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.	
B.2 Kompetentsid	
B.2.1 Stuudiosalvestus ja salvestise järeltöötlus	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Planeerib kavandatava projekti ajakava ja etapid ning vajadusel loob sellele vastava eelarve. Suhtleb kõikide projekti osapooltega, sõlmib korralduslikud kokkulepped ning tagab infoliikumise ja tingimused projekti edukaks elluviimiseks. - Lähtuvalt salvestuse iseloomust valib salvestamiseks sobiva ruumi, tehnika (nt mikrofonide valik ja asetus, audioühenduste loomine, tagasikuulamine, kommunikatsioon jm) ning valmistab ette salvestusruumi (nt toolid, noodipuldid, valgus jm). - Valib optimaalse salvestamise vormi (kõik instrumendid korraga või ükshaaval, teos tervikuna või lõikudena, optimaalsete lõikekohtade leidmine jne) ja salvestab esitatava muusikalise materjali. Vajadusel jälgib partituuri ja tuvastab kõrvalekalded muusikalisest algmaterjalist. - Puhastab salvestatud materjali, lähtudes salvestise kasutuseesmärgist (nt audio CD, filmi heliriba, etenduse helitaust jm) mängib kokku mitmerealise salvestise. Loob lõpliku kõlakujunduse vastavalt salvestise kasutuseesmärgile (master).	
B.2.2 Elava ettekande helindamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Lähtudes projektist koostab tehniliste vajaduste tabeli (st mikrofonide, kaablite, statiivide arv, tüübid, mudelid jm). Arvestades ettekande koha akustilisi omadusi valib sobivate tehniliste näitajatega helitehnika (nt võimsus, kõlarite tüübid jm). - Planeerib ajakava, meeskonna koosseisu ja transpordi kasutamise. - Tagab funktsioneeriva helitehnilise lahenduse ettekande kohas. Valib akustikat arvestades sobivad kohad kõlaritele, samuti kõlarite arvu. Valmistab ette helirežissööri töökoha, häälestab helisüsteemi vastavalt ruumi eripäradele ja esitamisele tuleva muusika iseloomule. - Kooskõlastab artistiga heliproovi tegemise aja ja kestvuse. Viib läbi heliproovi, mille jooksul reguleerib erinevate instrumentide tämbrid, nivood ja loob heliallikate omavahelise tasakaalu. Tagab laval tagasikuuldavuse võimaluse, lähtudes interpreetide soovist (monitooring). - Loob heliallikest tervikliku helipildi, viies ellu heliproovis kavandatu ja arvestades publiku arvu ja tagasisidega. - Deinstalleerib helitehnika ettekandekohas tehnikat säästlikult, järgides ohutusnõudeid ja kasutades transpordiks/ladustamiseks ettenähtud vahendeid ratsionaalselt.	
B.2.3 Filmi ja video helindamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Paigutab näitlejatele mikrofonid, lähtudes filmi spetsiifikast ja valdab tööd poomiga (nt mikrofonid ei ole visuaalselt nähtavad, arvestab poomi asetust kaadri suurusega jm). Kontrollib kaamerasse jäädvustuva heli nivood ja kvaliteeti. Sünkroniseerib erinevaid seadmeid (helisalvestid, kaamerad jt), jälgides elektroonilist ajakalendrit (time code). - Puhastab võtteplatsil salvestatud heli, järelsünkroniseerib dialoogi ja vajadusel ka dubleerib, loob taustahelide süsteemi, monteeri koostöös režissööri ja heliloojaga filmi taustmuusika. Loob lõpliku kõlakujunduse vastavalt salvestise kasutuseesmärgile (nt tele- ja kinoversioon jm (master)).	
B.2.4 Suhtlemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Suhtleb konstruktiivselt meeskonnaga parima tulemuse saavutamiseks. - Reageerib kiiresti meeskonnaliikmete ja teiste osalejate vajadustele, reaktsioonidele ja tagasisidele. - Suhtleb meeskonnaliikmete ja teiste osalejatega sõbralikult ning viisakalt, lähtudes heast tavast ja konfidentsiaalsuse põhimõtetest. - Kasutab sobivat suhtlemismeetodit ja stiili, arvestades situatsiooni ja tööprotsessis osalejate individuaalseid erinevusi, kultuuritausta ja kombeid.	

5. Väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt.
6. Kasutab korrektset erialaterminoloogiat.

B.2.5 Ettevõtlusega tegelemine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Usub iseendasse ja oma võimetusse, julgeb võtta riske.
2. Hoiab end kursis loomemajanduses toimuvate muutustega ja konkurentide tegevusega.
3. Algatab, katsetab ja viib ellu uusi lahendusi.
4. Kavandab ja prioriseerib ressursid (nt aeg, inimesed, vahendid jm) ja tegevused püstitatud eesmärkide elluviimiseks.
5. Tegutseb vastutustundlikult, arvestab protsesside ja tegevuste majanduslikku, keskkondlikku ja sotsiaalset mõju ning tagajärgi.
6. Kontrollib kulusid ja saab aru kasumi, kahjumi, rahavoo ning lisaväärtuse mõistetest ja orienteerub ettevõtte rajamisega seotud protseduurides.
7. On teadlik seadmete maksumusest, stuudio ülalpidamiskuludest ja turuhindadest ning koostab eelarve, arvestades sündmuse helindamiseks vajaliku tehnika maksumust, meeskonnaliikmete arvu, aega, transpordi jm kulusid.

B.2.6 Helindaja, tase 4 kutseline tegutsemise

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Kasutab töös eesti keelt tasemel B2 ja inglise keelt tasemel A2 (vt lisa 1).
2. Kasutab oma töös järgmisi arvuti baasmooduleid: arvuti põhitööd, interneti põhitööd, tekstitöötlus, tabelitöötlus (vt lisa 2) ja audiotöötlusprogramme, neist vähemalt ühte kesktasemel.
3. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte.
4. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi.
5. Järgib oma töös ohutusnõudeid.
6. Oskab lahendada mittestandardseid olukordi ja luua positiivse suhtluskeskkonna.
7. On täpne ja kasutab aega efektiivselt ning jälgib tööprotsessi jooksul tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist.
8. Riietub vastavalt sündmuse iseloomule.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-11062015-01/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Rene Keldo, SA Eesti Kontsert, G. Otsa nim. Tallinna Muusikakool Tiina Välja, G. Otsa nim. Tallinna Muusikakool Ants Andreas, Film Audio OÜ Tanel Klesment, OÜ Audio Maja, ERR
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	25
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.06.2015
6. Kutsestandard kehtib kuni	24.04.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3521 Audiovisuaal- ja ringhäälingutehnikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles

Inglise keeles	sound engineer
Inglise keeles	Sound technician, level 4
Soome keeles	äänittäjä

C.3 LisadLisa 1 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)Lisa 2 [Arvuti kasutamise oskused](#)